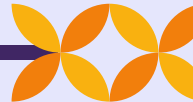

STD – 7

ગાલા

વિજ્ઞાન પ્રયોગપોથી

પ્રયોગ :- 6

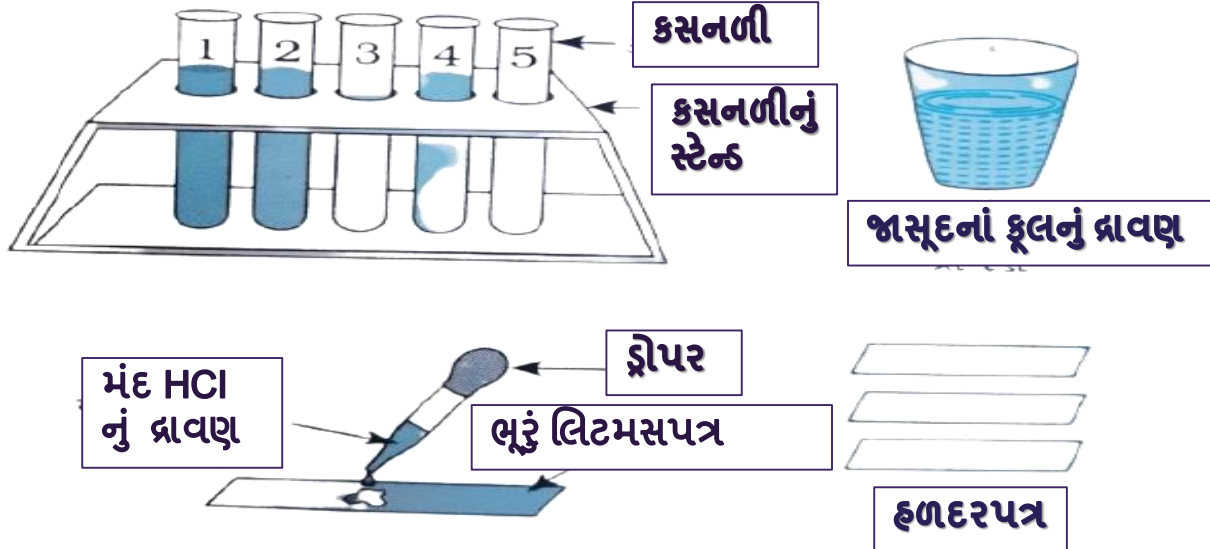
પ્રયોગ - 6

હેતુ:- એસિડ અને બેઇઝની લિટમસપત્ર, હળદરપત્ર અને જાસૂદનાં ફૂલના

દ્રાવણ પર થતી અસરનો અભ્યાસ કરવો.

સાધન:- કસનળી, કસનળીનું સ્ટેન્ડ, ડ્રોપર,

આકૃતિ:-

» પ્રયોગ- પધ્ધતી

- (1) એક ભૂરૂ લિટમસપત્ર, એક લાલ લિટમસપત્ર અને એક હળદરપત્ર લો. એક બ્લોટિંગ પેપરની પટ્ટીને જાસૂદનાં ફૂલના દ્રાવણમાં ભીંજવી અલગ મૂકો.
- (2) હવે આ દરેક પર ડ્રોપરની મદદથી મંદ હાઇડ્રોક્લોરિક એસિડ (HCl) નાં બે-બે ટીપાં નાખો. તેમના પર થતી અસર તપાસો.
- (3) આ જ રીતે આપેલ બીજા એસિડ અને બેઇઝની અસર તપાસો. તમારાં અવલોકનો નોંધો.

અવલોકન

ક્રમ	એસિડ/ બેઇઝનું નામ	ભૂરા / લાલ લિટમસ પત્ર અસર	હળદર પત્ર અસર	જાસૂદનાં ફૂલના દ્રાવણ પર અસર
(1)	મંદ હાઇડ્રોકલોરિક એસિડ	ભૂરું, લાલ બને	અસર નથી	મજેન્ટા બને છે.
(2)	મંદ સલ્ફ્યુરિક એસિડ	ભૂરું, લાલ બને	અસર નથી	મજેન્ટા બને છે.
(3)	મંદ સોડિયમ હાઇડ્રોક્સાઇડનું દ્રાવણ	લાલ, ભૂરું બને	લાલ બને	લીલો બને છે.
(4)	એમોનિયમ હાઇડ્રોક્સાઇડ	લાલ, ભૂરું બને	લાલ બને	લીલો બને છે.
(5)	કેલ્શિયમ હાઇડ્રોક્સાઇડ (ચૂનાનું પાણી)	લાલ, ભૂરું બને	લાલ બને	લીલો બને છે.

» નિર્ણય

(1) એસિડ ભૂરા લિટમસપત્રને લાલ બનાવે છે. બેઇઝ લાલ લિટમસપત્રને ભૂરું બનાવે છે.

(2) એસિડ હળદરપત્ર પર અસર કરતાં નથી પરંતુ બેઇઝ હળદરપત્રને લાલ બનાવે છે.

(3) એસિડ જાસૂદના ફૂલના દ્રાવણને મજેન્ટા (ધેરા ગુલાબી) રંગનું અને બેઇઝ જાસૂદના ફૂલના દ્રાવણને લીલું બનાવે છે.

જ્ઞાનચક્રાસણી

ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (1) દહીંમાં એસિડ લેક્ટિક રહેલો છે.
- (2) વિનેગરમાં એસિટિક એસિડ રહેલો છે.
- (3) લીંબુના રસમાં સાઈટ્રિક એસિડ રહેલો છે.
- (4) આમલીમાં ટાર્ટ્રિક એસિડ રહેલો છે.
- (5) કીડી કરડે ત્યારે ચામડીમાં હ્યોર્મિક રસાયણ દાખલ થાય છે.

પ્રયોગ :- 6

